

Loopbaanleren is een vak

Door **Tanja Jadnanansing**

Tweede Kamerlid van de PvdA

We leven in een tijd waarin de jonge Ahmed, Malika en Samir niet of nauwelijks aan de bak komen. Dezelfde basisschool, dezelfde middelbare school, dezelfde vervolgopleiding als Maarten, Karen en Erik, en op-en-top gemotiveerd bovendien. Maar werk ho maar. Migrantjongeren nemen steeds succesvoller deel aan het onderwijs, maar dat is nog niet terug te zien in een betere arbeidsmarktpositie. Eind 2013 wist *de Volkskrant* te melden dat slechts 2% van de managementfuncties in het bedrijfsleven bezet werd door allochtonen. En dat is de afgelopen twee jaar tijd niet verbeterd. Het is daarom niet gek dat veel jongeren gedesilluseerd achterblijven. De maatschappij is overigens evenmin gediend bij deze verspilling van talent en opleidingsgeld.

Toch gebeurt er weinig. Hoort erbij, zeggen ze dan. Moet je maar beter je best doen, dat idee. Invechten noemt Mark Rutte het. Maar waarin ze dat moeten doen, vertelt hij er niet bij. Ze doen mee de wedstrijd terwijl ze de spelregels niet kennen. Dat moet anders. Iedere jongere heeft, net als voetballers, een coach nodig die de regels uitlegt en ze leert hoe het spel in elkaar steekt. Het is veel te makkelijk om zoals Rutte te stellen dat 'de oplossing bij Mohammed ligt'.

Het kan en mag niet zo zijn dat de achterstand van jongeren met een niet-westerse ouder of een andere achternaam steeds groter wordt. De Grondwet verbiedt het en internationaal gezien slaan we een flater. Desondanks gaan we vrolijk door. Als mentor van jongeren in Amsterdam hoor ik dagelijks verhalen van hoogopgeleide jongeren die niet aan een stage komen en al helemaal niet aan een baan.

Dit zijn niet de jongeren die bij de pakken neerzitten, maar die juist dolgraag zouden willen invechten.

Ze weten alleen niet waar ze moeten beginnen. Het netwerk van pa levert maar weinig op. Hij werkt niet op de bovenste verdieping van een groot advocatenkantoor en was al helemaal geen lid van Minerva. Tja, wat dan? Op de universiteit een cursus netwerken dan maar? Als die er al zijn moeten ze volgens mijn studenten meer 'to the point'. Ja, 'trek nette kleren aan en verdiep je in diegene die je wilt spreken'. Dat kunnen ze zelf ook wel bedenken. Maar hoe zit het met die verborgen, ondoorgroendelijke codes? Dat je bijvoorbeeld in een netwerkgesprek nooit begint over het salaris...

Een paar jaar geleden hebben de vakbonden, werkgeversorganisaties, SER, de ambassadeur Jeugdwerkloosheid en het ministerie van SZW het initiatief genomen voor Link2-Work. Aanleiding was het SER-rapport *Maak baan voor een nieuwe generatie*, waarin werd signaleerd dat de arbeidsdeelname van niet-westerse allochtone jongeren fors lager ligt. Via netwerken werden bedrijfsmentoren geworven om voor jongeren de stap naar werk toegankelijker te maken. Een eerste stap voor het verbeteren van de arbeidskansen van jongeren. Een prachtig initiatief, maar de lat moet hoger. Het gaat immers niet alleen over de jongeren zelf die klaar zijn voor die baan en zich willen invechten. Het gaat er ook, of eigenlijk vooral, om dat bedrijven en overheden allochtone jongeren een kans geven.

Een quotum voor Ahmed, Malika of Samir is niet wenselijk: mensen met een niet-westerse ouder of een andere huidskleur zouden geen quotum nodig moeten hebben om gewaardeerd te worden. Een betere aanpak zou zijn wanneer regering, politiek, opleiders

Tanja Jadnanansing *Loopbaanleren is een vak*

en werkgevers zich realiseren dat er blijkbaar meer nodig is dan alleen een opleiding en de vermaning dat ze zich moeten invechten.

Daar is maatwerk voor nodig. Liefst zo vroeg mogelijk. Loopbaanoriëntatie met experts die de arbeidsmarkt kennen, netwerken hebben en gebruiken, in hetzelfde schuitje hebben gezeten en daardoor multicultureel talent een goede uitgangspositie kunnen geven bij het vinden van een baan.

Niet de boodschap meegeven dat je er met een diploma wel komt. Maar dat je daarnaast veel meer moet kunnen en weten, dat je zult

moeten knokken en dat je er, als je daartoe bereid bent, wel komt. Geen loze beloften maar hulp bij het kiezen van een passende studie, bij het ontwikkelen van werknemersvaardigheden en het omgaan met onbewuste uitsluitingsmechanismen.

Het is tijd voor een nationale agenda loopbaanoriëntatie met coaches uit de top van het bedrijfsleven en de overheid. 'Loopbaanleren' is een vak en moet serieus genomen worden, ook door de colleges van bestuur van onderwijsinstellingen. Daarom op 1 september: de nationale loopbaandag.